

Ukulele alıyorum ocuk Şarkıları

Video Destekli ocuk Şarkıları (Karekod)

Dr. Hüseyin YILMAZ · Dr. Şerif GAYRETLİ · Buse ASLAN

Hüseyin YILMAZ - Şerif GAYRETLİ - Buse ASLAN

UKULELE ÇALIYORUM
Çocuk Şarkıları

ISBN 978-625-6357-89-1

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Mart 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Kuyrukcu
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi
Video Düzenleme: Mustafa Yılmaz

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.
Çetin Emek Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YILMAZ

Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi “Güzel Sanatlar Eğitimi” Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Doktora tezini gitar eğitimi ve ters yüz öğrenme üzerine yapmıştır. Araştırmacı müzik eğitimi, öğrenme stilleri, çevrimiçi öğrenme, ters yüz öğrenme, klasik gitar ve Ukulele eğitimi üzerine çalışmalar yapmaktadır.

ORCID No: 0000-0001-8481-755X

Öğr. Gör. Dr. Şerif GAYRETLİ

Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Doktora tezini işbirlikli öğrenmeye dayalı doğaçlama çalışmalarının gitar icrası ve eşlikleme becerisi üzerine yapmıştır. Araştırmacı çeşitli çalgıların çocuk müzik eğitiminde kullanımları üzerine çalışmalar yapmaktadır.

ORCID No: 0000-0002-4517-8561

Müzik Öğr. Buse ASLAN

1995 yılında Bursa’da doğdu. 2013 yılında İnönü Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı yetenek sınavını kazandı. 2014 yılında Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’na yatay geçiş hakkı kazandı ve üniversite eğitimine burada devam etti. 2018 yılından beri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda müzik öğretmenliği yapmaktadır. 2021 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans çalışmalarına başlamıştır. Yüksek Lisans çalışmalarını halen sürdürmektedir.

ORCID No: 0009-0004-0681-2955

ÖN SÖZ

Bu metot genel, özenen ve mesleki müzik eğitimi veren her kurumda çalgı çalmak isteyen bireyler için hazırlanmıştır. Bu çalışmada, Ukulele öğrenmek ve öğretmek isteyenlere yönelik video tabanlı kaynak hazırlanması amaçlanmıştır. Birçok çeşidi olan ve “zıplayan pire” anlamına gelen Ukulele, eşlik yapmak için uygun bir çalgıdır. Süreç içerisinde çeşitli değişimlere uğrayarak gelişen Ukulele günümüzde çalgı çalmaya ilgisi olan bireyler için popüler ve rahatlıkla öğrenilebilecek nitelikte bir çalgıdır.

“Ukulele Çalışıyorum” isimli bu metot 3 bölümden oluşmaktadır. **Birinci bölümde** Ukulele tanıtımı, Ukulele tipleri, Ukulele’de duruş ve tutuş şekilleri **ikinci bölümde** akorların okunuş ve seslendiriliş şekilleri **üçüncü bölümde** ise Ukulele için yazılmış akor eşlikli ve karekod uygulamalı şarkılar bulunmaktadır. Çalınmak istenen şarkının videosunu izlemek için her şarkının “YouTube” tabanlı “Karekod” uygulaması bulunmaktadır.

Kitap içerisinde yer alan her şarkı için besteci ve söz yazarlarına canı gönülden teşekkür ederken, kitabın sizlere ulaşması aşamasında bize bu imkânı sağlayan Pegem Yayın Kuruluna saygı ve sevgilerimizi sunuyoruz.

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YILMAZ
ORCID No: 0000-0001-8481-755X

Öğr. Gör. Dr. Şerif GAYRETLİ
ORCID No: 0000-0002-4517-8561

Müzik Öğretmeni Buse ASLAN
ORCID No: 0009-0004-0681-2955

Mart 2023

İÇİNDEKİLER

Yazarlar Hakkında.....	iii
Ön Söz	iv
BÖLÜM-I	
UKULELE’NİN TANITIMI	1
BÖLÜM-II	
AKORLARIN OKUNUŞ VE SESLENDİRME ŞEKİLLERİ	7
BÖLÜM-III	
ÇOCUK ŞARKILARI.....	15
KAYNAKÇA.....	43

BÖLÜM - I
UKULELE'NİN TANITIMI

I. UKULELE’NİN TARİHÇESİ

Ukulele’nin tarihi, Amerikan şeker üreticilerinin artan talebini karşılamak için 19. yüzyılda Hawaii adalarını seçmeleri ve buraya çok sayıda Portekizli işçinin gelmesiyle başlar (Elbert & Knowlton, 1957). 1879 yılının ağustos ayında uzun bir yolculuk sonrasında adaya demirleyen Ravenscrag adlı gemiden (Scanlan, 2018) inen Joao Fernandes iskele üzerinde Ukuleleyi hızlı ve neşeyle çalmaya başlar. Hawaii halkı Fernandes’ in parmaklarının hızlı hareketlerinden dolayı bu çalgiya zıplayan pire anlamına gelen “Ukulele” ismini vermişlerdir (Elbert & Knowlton, 1957; Leonard, 2014; Tranquada & King, 2012). Ukulele Hawaii’de oldukça ilgi çeken bir çalgıdır. Hawaii kralı David Kalakaua sayesinde Ukulele birkaç yıl içerisinde Hawaii’nin ulusal çalgısı olmuştur (Leonard, 2014; Tranquada & King, 2012).

Yapımı zorlu bir süreç gerektiren Ukulele, ahşap işleme makinalarının gelişmesiyle beraber 1900’lü yıllarda daha fazla üretilmeye başlanmış (Jahnichen, 2020) ve bazı yapısal değişiklikler yapılmıştır (Thibeault & Evoy, 2011). Ukulele’nin Hawaii’den çıkış hikayesi 1915’te San Francisco’daki Panama-Pasifik Fuar’ına Hawaii tanıtımı için getirilmesiyle başlar (Leonard, 2014). Fuar sayesinde ABD’li gitar üreticilerinin beğenisi kazanarak Amerika’da farklı versiyonlarda üretilip satılır. Öyle ki 1920’lerde ve 1930’larda, Kuzey Amerika’ya yayılarak caz ve solo çalgı olarak kullanılır (Giebelhausen & Kruse, 2018). 1940’ta İngiltere’nin ünlü komedyeni George Formby filmlerinde Ukulele çalıp şarkı söyleyerek Ukulele’nin Amerika kıtasının ötesine geçmesini sağlayacaktır (Burke, 2008). Japonya’dan 1880- 1924 yılları arasında yaklaşık 200.000 göçmenin Hawaii adasına yerleşmesiyle birlikte Ukulele Uzakdoğu’da da tanınır hale gelmiş ve 2. Dünya savaşından sonra Güney Asya’ya yayılmıştır (Yaguchi & Yoshihara, 2004). İnternetin yaygınlaştığı 21.yüzyılda video paylaşım sitelerinin artmasıyla beraber Ukulele popüler çalgılardan biri olmuştur (Smith & Secoy, 2019).

II. UKULELELERİN GENEL YAPISI, TÜRLERİ VE AKORT ŞEKİLLERİ

Tarihsel süreçte oldukça farklı versiyonlarda üretilen Ukulele’ler, 21 yy. da genel olarak Soprano, Konser, Tenor ve Bariton Ukulele olarak kullanılmaktadır (Andreas, 2015; Laidlaw, 2017; Leonard, 2014; Young, 2016).

Görsel 1. Ukulele Çeşitleri

Soprano Ukulele

Geleneksel Hawaii Ukulelesi olarak bilinen Soprano Ukulele, ailenin en küçük üyesidir (53cm). Parlak ve yumuşak bir tona sahip olan Soprano Ukulele, yeni başlayanlar için oldukça uygundur. Telleri yukarıdan aşağıya doğru G, C, E, A (sol, do, mi, la) olarak sıralanır (Andreas, 2015).

Görsel 2. Soprano Ukulele

Konser Tipi Ukulele

Konser Ukulelesi, soprano Ukulele'ye kıyasla gövdesi daha büyük ve klavyesi daha uzundur (58cm). Perdelerinin arasında daha fazla boşluk olduğundan dolayı tutması daha kolaydır. Soprano Ukulele'ye nazaran sesi daha yüksektir. Telleri yukarıdan aşağıya doğru G, C, E, A (sol, do, mi, la) olarak sıralanır (Giebelhausen, 2016).

Görsel 3. Konser Tipi Ukulele

Tenor Ukulele

Tenor Ukulele, konser tipi Ukulele'ye kıyasla klavyesi daha geniş ve uzundur (66cm) bu bakımdan biraz daha ağırdır. Perdeleri arasındaki geniş boşluk, parmakların hareketlerinde serbestlik sağlar (Giebelhausen, 2016). Profesyonel sanatçılar arasında oldukça popüler olan Tenor Ukulele, elleri ve parmakları daha büyük olanlar için ideal boyuttadır. Derin, dolgun ve rezonanslı bir sese sahiptir. Konserlerde genellikle tenor Ukulele tercih edilir. Bunun sebebi zengin bir ses aralığına sahip olmasıdır. Telleri yukarıdan aşağıya doğru G, C, E, A (sol, do, mi, la) (Kalabrand, 2020).

Görsel 4. Tenor Ukulele

Bariton Ukulele

Bariton Ukulele, Ukulele ailesinin en büyük olanıdır (76cm). Bariton Ukulele bas bir sese sahip olduğundan tınısı azdır (Etcheverry, 2017). Taşıma kolaylığı olmaması ve ses renginin farklı olmasından fazla tercih edilmemektedir. Telleri yukarıdan aşağıya doğru D, G, B, E (re, sol, si, mi) (McQueen, 2020).

Görsel 5. Bariton Ukulele

21. yy. da gelişen teknoloji ile ağaçtan imal edilen birçok çalgı kompozitten üretilmeye başlanmıştır. Bu bakımdan Ukulele'nin popülerliğinin atması üreticileri Ukulele üretimine teşvik etmiştir. (Lessard, 2011) Örneğin Amerika'da 2009-2019 yılları arasında 1,6 milyon adet Ukulelenin satışı olmuştur (Statista, 2020).

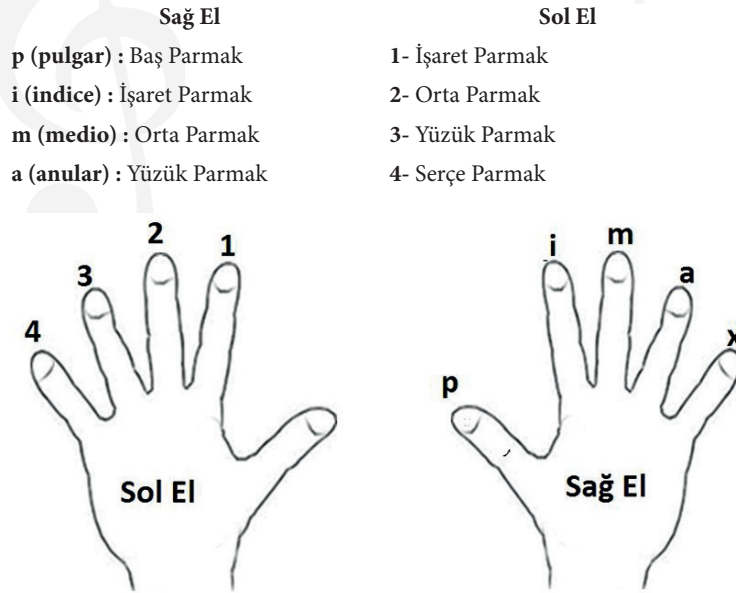
Ukulele'nin gitara benzemesi ve gitara kıyasla icrasının kolay olması (Harrison, 1976), fiyatının uygun olması (Andreas, 2015) ve öğrenim sürecinin kısa olması (Greenberg, 1992), dünyada hızla yayılmasını sağlamıştır (Troutman, 2013). Hawaii halkının Ukulele için “bir gece de öğrenirsin hayat boyu bırakmazsın” (Greenberg, 1992) sözü oldukça önemlidir.

III. UKULELEDE AKORT SİSTEMİ

Ukulele'nin akordunu yapabilmemiz için aşağıdaki tel ve nota sırasını takip etmelisiniz. Akort yapabilmek için bir akort cihazına sahip olmalısınız ya da akıllı telefonlar için akort yapma (tuner) programını indirmelisiniz. Bariton Ukulele için D-G-B-E olarak akort yapılır. Soprano, Konser ve Tenor akort sistemi için ise aşağıdaki gibi olmalıdır (Yılmaz, 2021).

1.	A	LA
2.	E	Mİ
3.	C	DO
4.	G	SOL

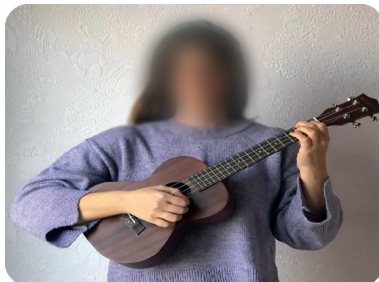
UKULELEDE SAĞ VE SOL EL PARMAKLARIN NUMARALANDIRILMASI

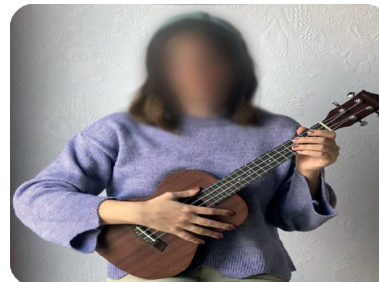
Görsel 6. Parmakların Simgeleri ve Rakamları

IV. UKULELE'NİN TUTUŞ ŞEKİLLERİ

Ukulele'yi hem ayakta hem de oturarak çalabiliriz. Ukulele ayakta çalınacaksa göğüs hizasının altına gelecek şekilde tutulmalıdır. Eğer oturarak çalınacaksa gövde tarafındaki sağ alt köşe bölümü sağ dizin üzerine yerleştirilerek çalınmalıdır. Sağ el (solaklar için sol el) ses deliğinin üzerine gelebilecek bir şekilde tutulmalı, sol el ise klavye üzerinde akorlara basacak şekilde hazır olmalıdır (Yılmaz, 2021).

Görsel 7. Ayakta Tutuş Şekli

Görsel 8. Oturarak Tutuş Şekli

V. UKULELEDE SAĞ VE SOL EL TEKNİĞİ İLE RİTİM VURUŞ YÖNLERİ

Sağ ve sol elin kullanımını doğru bir şekilde öğrenmek, teknikleri doğru bir şekilde kullanmak Ukulele'yi doğru çalma konusunda çok önemlidir. Ukulele perde genişlikleri dar olduğu için sol el parmaklarımızın uç kısımları ile perdelere basmalıyız. Ritim vurulan sağ elde, başlangıç olarak işaret parmağı ile başlanması Ukulele'yi icra etme yönünden önemli bir adım olur. Daha sonraki aşamalarda başparmak ve diğer parmaklar devreye girebilir (Yılmaz, 2021).

Sol el için ise akor basan parmaklar ilk başta zor gibi gözükebilir fakat zaman içerisinde belirli bir kalıba girecektir. Akorları kullanırken sol eldeki tüm parmakların aktif olarak çalışması gerekmektedir aksi takdirde çalışmayan parmak zayıf kalır ve bu da Ukulele için sadece belli bir aşamada icra etme anlamına gelir. Sol elde başparmak da bazen aktif olarak kullanılabilir. Ritim vuruş yönleri aşağı ve yukarı diye adlandırılır. Aşağı yönü 'İn' ifadesi ile yukarı yönü 'Çık' ifadesiyle seslendirilir. Ritim vuruşu yapan elimizde, bileğimiz hareket etmelidir (Yılmaz, 2021).

Görsel 9-10. Sağ El İşaret Parmak Ritim Vuruş Yön ve Şekilleri (Yılmaz, 2021)

Aşağı doğru vurulacağını ifade eder.

İn 'İ'

Yukarı doğru vurulacağını ifade eder.

Çık 'Ç'

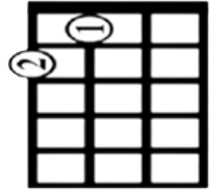
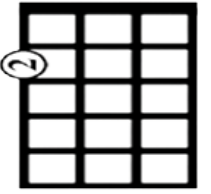
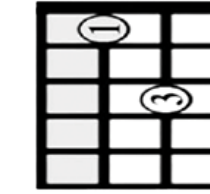
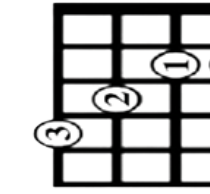
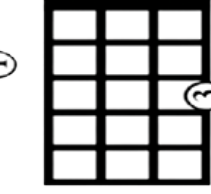
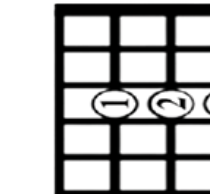

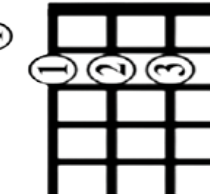
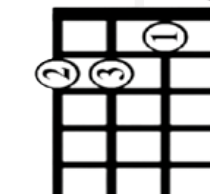
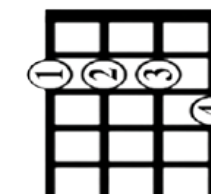
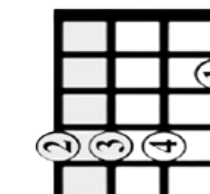
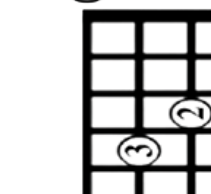
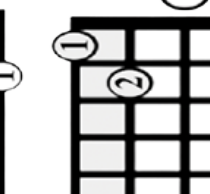
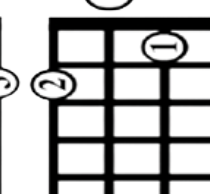
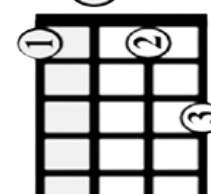

Görsel 11-12. Sol El Parmak Basış Şekilleri (Yılmaz, 2021)

BÖLÜM - II
AKORLARIN OKUNUŞ VE SESLENDİRME ŞEKİLLERİ

 UKULELE AKORLARI

A LA MAJÖR	A_m LA MİNÖR	A⁷ LA MAJÖR YEDİLİ	B Sİ MAJÖR	C DO MAJÖR
				
C_m DO MİNÖR	C⁷ DO MAJÖR YEDİLİ	D RE MAJÖR	D_m RE MİNÖR	D⁷ RE MAJÖR YEDİLİ
				
E Mİ MAJÖR	E_m Mİ MİNÖR	E⁷ Mİ MAJÖR YEDİLİ	F FA MAJÖR	F_m FA MİNÖR
				
F_{#m} FA DİYEZ MİNÖR	F⁷ FA MAJÖR YEDİLİ	G SOL MAJÖR	G_m SOL MİNÖR	G⁷ SOL MAJÖR YEDİLİ
